

Témy

Veková kategória

10+

Veľkosť skupiny

do 25 osôb

Čas

20 MINÚT

8 Čo o mne (ne)vieš

Témy: **kritické myslenie,
mediálna gramotnosť, digitálne občianstvo**

Veková kategória: 10+

Počet účastníkov: do 25 osôb

Trvanie aktivity: 20 minút (závisí od počtu účastníkov)

Metódy vzdelávania: icebreaker, energizér, diskusia

Ciele aktivity:

- vnímať povrchnosť posudzovania informácií a ľudí,
- všímať si ľahkosť vytvárania a šírenia informácií,
- odhadnúť pravdivosť/nepravdivosť informácií o konkrétnom človeku.

Materiál: papier a pero pre každého účastníka, dostatočne veľký priestor pre pohyb účastníkov

Kľúčové slová: šírenie informácií, posúdenie informácií, komunikácia

Priebeh aktivity:

1. Aktivitu je vhodné použiť ako vstup do tém – kritické myslenie, mediálna gramotnosť alebo digitálne občianstvo. Rovnako aj ako icebreaker alebo energizér počas vzdelávania v týchto témach. Pred aktivitou pripravíme priestor tak, aby sa mohli účastníci voľne pohybovať v miestnosti a mať prístup do všetkých jej rohov. Každý roh miestnosti viditeľne označíme číslami od 1 po 4.

2. Účastníkom vzdelávania rozdáme papiere a perá a požiadame ich, aby na ne napísali štyri tvrdenia o sebe. Tri z týchto tvrdení majú byť pravdivé a jedno nepravdivé. Následne papiere pozbierame a prečítame postupne jednotlivé tvrdenia o každom účastníkovi (postupne po jednom). Účastníci svoj papier nepodpisujú, teda nikto nevie, kto dané tvrdenia napísal. Ostatní sa snažia odhaliť totožnosť autora tvrdení. Po niekoľkých tipoch vyzve lektor osobu, ktorá tvrdenia uviedla, aby sa odhalila. Následne prečíta lektor tvrdenia ešte raz a účastníci sa snažia prísť na to, ktoré z tvrdení je lož. Svoj názor vyjadria tak, že sa postavia do rohu miestnosti označeného číslom tvrdenia, ktoré považujú za lož. Účastník, o ktorom je reč, potom potvrdí pravdivosť alebo nepravdivosť tvrdení. Takto postupujeme, kým sa nedozvieme o všetkých účastníkoch vzdelávania, resp. podľa časovej dotácie, ktorú má lektor na aktivitu.

Príklad inštrukcie: *Ak si myslíte, že tvrdenie číslo tri je lož, postavte sa do rohu číslo tri. Ak si myslíte, že nepravdivé je iné tvrdenie, postavte sa do rohu s rovnakým číslom.*

3. Ak použijeme aktivitu ako icebreaker alebo energizér, môžeme ju ukončiť bez reflexie a pokračovať vo vzdelávaní. Krátkou reflexiou ju však vieme prepojiť s témou vzdelávania a vyťažiť z nej viac.

Záverečný rozbor:

- *Na čo bola podľa vás táto aktivita zameraná? Čo bolo jej cieľom? (Odpovede môžu byť rôzne: zoznámiť sa, dozvedieť sa o sebe viac, zistiť, ktoré informácie sú pravdivé a ktoré nie, trénovať si schopnosť odhadnúť človeka a pod.)*

- *Ako ste sa cítili, keď ste vytvárali jednotlivé tvrdenia? Čo bolo pre vás rozhodujúce pri vytváraní nepravdivej informácie?*

- *Bolo pre vás ľahké určiť pravdivosť tvrdení? Kedy sa vám to podarilo, kedy naopak nie? Prečo?*

- *Je to podľa vás na internete iné (keď posudzujeme dôveryhodnosť informácií)?*

S najväčšou pravdepodobnosťou nebolo pre účastníkov ľahké určiť, ktoré z tvrdení je lož. Predsa to často robíme v každodennom živote – spoliehame sa na vlastné domnienky, hádame skutočnosť a na základe toho sme schopní vytvoriť si názor.

Variácie aktivity:

- Väčšiu skupinu môžeme rozdeliť na dve podskupiny, pričom potrebujeme ešte jedného lektora, ktorý bude viesť druhú skupinu.

- Môžeme vynechať prvú časť, keď účastníci hádajú, kto tvrdenia napísal, a zamerať sa iba na odhalenie nepravdivého tvrdenia. Každý účastník teda prečíta svoje štyri tvrdenia a ostatní hádajú, ktoré z nich je lož. V tomto prípade môže byť reflexia zameraná aj na komunikačné schopnosti. Napr.: Sledovali ste správanie účastníka, ktorý čítal tvrdenia? Vnímali ste jeho verbálnu a neverbálnu komunikáciu? Čo ste si všimli?

- Spôsob označenia nepravdivého tvrdenia môže byť taktiež rôzny. Účastníci môžu hlasovať, zaznamenávať odpovede na tabuľky, dvihnúť kartičku s číslom a pod.

- Rovnako môžeme špecifikovať tému alebo charakter tvrdení. Pri zadávaní úlohy účastníkov poprosíme, aby boli tvrdenia smerované napríklad na ich osobný život, pracovné skúsenosti, silné a slabé stránky, online svet a pod.